

Kleine Kernen Krant

Limburg

Juli 2004 - nummer 2

Vereniging
Kleine Kernen
Limburg

In dit nummer:

- 1 Ontwikkelingen gemeenschapshuizen Limburg
- 2 Het besturen van gemeenschapshuizen vraagt veel van vrijwilligers
- 3 Interview met gedeputeerden Vrehan en Wolfs
- 4 Gemeenschapshuizen Merselo en Roosteren
- 5 Zorgvoorzieningen in Gemeenschapshuizen
- 6 Dorpswinkels en andere zakelijke diensten in gemeenschapshuizen

Colofon:

De Kleine Kernen Krant Limburg is een uitgave van de Vereniging Kleine Kernen Limburg, verschijnt minimaal vier keer per jaar en wordt verspreid onder de leden van de VKKL en abonnees.
VKKL, Bommelstraat 2,
5961 HN Horst
E mail: VKKL@synthese.nl
Tel. 077-3978503
Fax: 077-3978505

Redactie:

Ben van Essen
Sjaak Sluifers

Vormgeving opmaak en druk:
Drukkerij van Lieshout, Horst

Abonnementen:

Leden van de VKKL ontvangen de Kleine Kernen Krant Limburg gratis. Een jaarabonnement kost € 20,- en voor instellingen en overige organisaties € 50,-.

De uitgave van de Kleine Kernen Krant is mede mogelijk gemaakt door de Provincie Limburg.

Gemeenschapshuis hart van het dorp

dorpshuis wordt steeds meer een multifunctioneel centrum

Het platteland werd in het verleden vooral in verband gebracht met het verlies van voorzieningen en werkgelegenheid. Daardoor ontstond het beeld van 'zielige' dorpen die niets tegen de verstedelijking kunnen inbrengen. Maar tegenwoordig is de waardering voor het dorp als woonmilieu sterk toegenomen. Dorpen worden geassocieerd met veiligheid, overzichtelijkheid, natuurlijke omgeving en gemeenschapszin. De emotionele binding aan het dorp is vaak een reactie op een algemene schaalvergroting van het leven. Tevens is de kleine schaal van het dorp nu eenmaal een gunstige voedingsbodem voor het nemen van verantwoordelijkheid die verder reikt dan het privé-domein. Gemeenschapsinitiatieven stimuleren de sociale samenhang en de trots op het dorp. Het vrijwilligerswerk en verenigingsleven veranderen maar zijn nog steeds zeer vitaal in dorpen. Het gemeenschapshuis of het dorpscafé is veelal het kloppend hart van dit sociale klimaat.

Veel voorzieningen zijn in de loop der jaren uit het dorp verdwenen. Maar twee voorzieningen houden zich opvallend goed staande in de uittocht van de winkels, het consultatiebureau, het postkantoor en het bankfiliaal. Dat zijn het gemeenschapshuis en de basisschool. Dankzij allerlei vormen van bestuurlijke samenwerking houdt de basisschool in de kleine kern goed stand. Met het gemeenschapshuis ofwel het dorpshuis gaat het in veel dorpen goed. Bewoners en diverse gemeenten investeren veel energie en geld in het op peil houden van het gemeenschapshuis. In sommige dorpen vervult het dorpscafé met een zaal de functie van het gemeenschapshuis.

Subsidieaanvraag VKKL goedgekeurd

Op 22 juni 2004 heeft het College van Gedeputeerde Staten de projectaanvraag van de VKKL goedgekeurd. De Provincie Limburg geeft de VKKL subsidie om de Vereniging binnen twee jaar op de Limburgse kaart te zetten. Reden voor de redactie van de Kleine Kernen Krant Limburg om met de gedeputeerden Herman Vrehan en Odile Wolfs in gesprek te gaan.

Nieuwe vormen van samenwerking in gemeenschapshuizen

Afhankelijk van de lokale omstandigheden worden rond gemeenschapshuizen zeer verrassendesamenwerkingsvormen in de praktijk gebracht. Er kunnen in Limburg vier vormen van samenwerking onderscheiden worden.

Vervolg op pag.2

'aan de Brug' America

In dit themanummer worden van deze vier vormen van samenwerking met gemeenschapshuizen enkele praktijkvoorbeelden beschreven.

Vier typen multifunctionele gemeenschapshuizen

1. Het eerste type is het gemeenschapshuis waar zoveel mogelijk verenigingen elkaar onder één dak gevonden hebben. Het lijkt zo voor de hand te liggen dat verenigingen in de kleine kern hun accommodatiebehoefte bundelen in een gezamenlijk plan. De werkelijkheid is evenwel anders. Er zijn veel dorpen waar de voetbalclub, tennisclub, de scouting, de jongerensoos, de handboogvereniging, de fanfare en het schuttersgilde allemaal hun eigen accommodatie hebben. Niet zelden worden gemeenten na verloop van jaren geconfronteerd met subsidieaanvragen van deze verenigingen omdat de onderhoudslasten van het eigen gebouw niet meer zijn op te brengen. In Merselo, gemeente Venray, hebben zeer uiteenlopende verenigingen gezamenlijk een nieuw gemeenschapshuis gebouwd.
2. Het tweede type is het gemeenschapshuis waarin ook zorgvoorzieningen zijn ondergebracht. Het kan hier gaan om een gemeenschapshuis gecombineerd met een woonzorgcentrum voor ouderen en gehandicapten of met steunpunt van de thuiszorg, huisartsen en fysiotherapeut. Ouderen en gehandicapten worden tegenwoordig steeds minder in instituten verzorgd en wonen zo veel mogelijk zelfstandig in wijken en dorpen. Voor dagbesteding, ontmoeting en zorgactiviteiten kan uiteraard ook gebruik gemaakt worden van het gemeenschapshuis. Voorbeelden van deze combinaties zijn onder andere te vinden in America (Horst aan de Maas) en Grashoek (gemeente Helden).
3. Het derde type is het gemeenschapshuis waar samengewerkt wordt met de basisschool, bibliotheek, peuterspeelzaal en kinderopvang. De basisschool kan uiteraard ook besparen door voor grotere activiteiten gebruik te maken van het gemeenschapshuis en het documentatiecentrum kan gebruikt worden voor een servicepunt van de bibliotheek. De computers van de basisschool kunnen ingezet worden als internetcafé van het dorps-huis. Het multifunctionele centrum van Roosteren (gemeente Echt-Susteren) is een voorbeeld van dit type gemeenschapshuis.
4. Het vierde type dat in de Limburgse dorpen ontkiemt, is het gemeenschapshuis waar publieke en zakelijke diensten bij elkaar komen. Het gemeenschapshuis fungeert dan ook als dienstenknooppunt. Het meest bekende voorbeeld van dit type is te vinden net over de provinciegrens in het Brabantse Helenaveen en er zijn plannen om de "Limburgse servicewinkel" ook onder te brengen in dorpshuizen.

Het besturen van gemeenschapshuizen vraagt veel van vrijwilligers

De gemeenschapshuizen staan dan wel volop in de belangstelling maar het is niet alleen maar rozengeur en maneschijn met deze accommodaties in de kleine kernen. De bestuurders en vele andere vrijwilligers van gemeenschapshuizen hebben te maken met steeds meer regels rond ARBO, milieu, veiligheid en belastingen. De regelgeving zit moeilijk in elkaar en de ene regel is soms tegengesteld aan de andere. Veel besturen hebben ook in financieel opzicht moeite om de touwtjes aan elkaar te knopen. Er is daarom behoefte aan informatie en het uitwisselen van ervaringen.

Informatie en advies voor gemeenschapshuizen

Voor adviezen en ondersteuning kunnen besturen veelal terecht bij het plaatselijk welzijnswerk. In de Brabantse en Limburgse Peel heeft een vijftal welzijnsinstellingen voor gemeenschapshuizen een servicedienst opgericht onder de naam Vitaal Peelgebied. Dorpsraden en gemeenschapshuizen die voor 30 euro per jaar lid worden van Vitaal Peelgebied krijgen een handboek over het bestuur en beheer van gemeenschapshuizen en toegang tot een vraagbaak die via internet is te raadplegen, zie www.vitaalpeelgebied.nl. Tevens kunnen de leden van Vitaal Peelgebied terecht op drie servicepunten van de welzijnsinstellingen:

- Synthese Horst, Bommelstraat 2, 5961 HN Horst. Tel. 077-3978500 contactpersoon: Ewout Wiedemeijer. E-mail: e.wiedemeijer@synthese.nl.
- Vorkmeer Helden/Panningen, Ruijsstraat 20, 5981 CM Panningen. Tel. 077-3077350, contactpersoon: Piet Selen. E-mail: p.selen@vorkmeer.nl.

- Welzijn Deurne, Postbus 101, 5750 AC Deurne. Tel: 0493-352500, contactpersoon: L.Fransen. E-mail: info@welzijn-deurne.nl.

Voor specifieke informatie over subsidie-regelingen en fondswerving kan men ook terecht bij Synthese, Bureau Fondswerving, Jeroen Boschstraat 32, 5854 CZ Bergen tel. 0485-348080 email:

j.gerritsen@synthese.nl. Ook andere welzijnsorganisaties in Limburg geven advies en ondersteuning aan besturen van gemeenschapshuizen. Dat zijn onder andere:

- Wel.kom Venlo/Roermond tel. 077-3266666.
- Trajekt, Maastricht tel. 043-3210931.
- Welzijn Leudal-Thornerkwartier, tel. 0475-453033.
- Tracee, Heerlen tel. 045-5602525.
- Impuls Kerkrade tel. 045-5456351.
- Partners in Welzijn, Geleen/Sittard tel. 046-4235335.

De Provincie Limburg stimuleert gemeenschapshuizen

De Provincie Limburg bevordert de ontwikkeling van multifunctionele gemeenschapshuizen. Daarvoor is onder andere het Leefbaarheidsfonds in het leven geroepen. Inlichtingen hierover kunnen ingewonnen worden bij Carla Dieteren, 043-3897423. Daarnaast is de Provincie betrokken bij de uitvoering van Europese structuurfondsen waarop gemeenschapshuizen ook aanspraak kunnen maken indien zij in het gebied van betreffende regelingen vallen. Die Europese regelingen zijn: CERES, Nathalie Houba, tel. 043-3897247 en LEADER+, Ineke Grondman en Paul Heuts tel. 043-3897253.

Gedeputeerde Herman Vrehan ziet dorpsraden als stimulators van nieuwe initiatieven

Er wordt door gemeenten in Limburg verschillend tegen dorpsraden aangekeken. In Noord- en Midden-Limburg zijn dorpsraden meer ingeburgerd dan in Zuid-Limburg. Gedeputeerde Herman Vrehan ziet voor dorpsraden een belangrijke taak weggelegd in het stimuleren van nieuwe initiatieven en de communicatie tussen bewoners en met de gemeente.

toekomst. Door samenwerking en multifunctioneel gebruik van gemeenschapshuizen kunnen voorzieningen in kleine dorpen behouden blijven.

Dorpsraden en gemeenten die dorpsplannen maken die gebaseerd zijn op een samenhangende visie op de toekomst van het dorp of de regio, kunnen rekenen op de steun van de Provincie. De Provincie kan niet alleen in financiële zin bijdragen, maar zich ook inzetten voor het versnellen van procedures en het vrijwaren van hinderlijke regels. De Provincie staat open voor vernieuwende plannen op het vlak van onder andere vrijwilligerswerk, mantelzorg, multifunctionele gemeenschapshuizen, openbaar vervoer en verkeersveiligheid.

De Provincie hoopt dat de VKKL een stimulator is voor bestaande dorpsraden en nieuwe initiatiefgroepen. Gedeputeerde Vrehan vindt dat de VKKL in de communicatie tussen Provincie en dorpsraden een belangrijke functie kan vervullen.

Gedeputeerde Odile Wolfs, combinaties wonen, welzijn en zorg zijn kansen voor kleine kernen

De zorg voor ouderen, verstandelijk en psychisch gehandicapten verandert de laatste jaren in een rap tempo. De grote instituten worden afgebouwd en de woon-zorg-combinaties in buurten en dorpen worden uitgebreid.

De gedeputeerde Odile Wolfs stimuleert de regionale overlegtafels Wonen-Welzijn-Zorg (WWZ). Door onder meer gemeenten, zorginstellingen en verte-

genwoordigers van cliënten worden hier plannen gemaakt voor de toekomstige zorg in hun regio. De gedeputeerde geeft aan welke kansen deze veranderingen bieden voor de kleine kernen.

Hebben dorpsraden een taak in de overlegtafels WWZ?

Veel dorpsraden hebben een goed zicht op de wensen en behoeften die er leven in het dorp. Het is belangrijk dat dorpsraden meedenken over de plannen net zoals de vertegenwoordigers van de ouderen- en patiëntenorganisaties. De plannen van de overlegtafels hebben direct invloed op de leefbaarheid in de dorpen. We moeten wel goed nadenken over hoe de inbreng van dorpsraden georganiseerd kan worden. Een mooi voorbeeld van een dialoog tussen burgers, gemeente en instellingen is het project "Leven in het Dorp" in de regio Helden. Dorpsraden hebben hier een belangrijke rol gehad in het ontwikkelen van brede dorpsvisies.

Komen er de komende jaren ook zorgvoorzieningen in kleine kernen?

Er zijn de afgelopen jaren in Limburg vele woonzorgprojecten voor ouderen gerealiseerd in kleine kernen. Juist in de kleine kernen zien we een toenemende vergrijzing. Daarom is het belangrijk dat ook de komende jaren geïnvesteerd wordt in voldoende geschikte woningen, gecombineerd met aanvullende zorgdiensten. In sommige dorpen kan met deze voorzieningen worden aangehaakt bij het multifunctionele gemeenschapshuis.

Wat kunnen de kleine kernen de komende jaren van de Provincie verwachten op het terrein van welzijn en zorg?

De dorpsraden kunnen meewerken aan het invullen van de witte vlekken in een regio. De Provincie Limburg wil vervolgens de brede plannen van overlegtafels WWZ ook financieel ondersteunen, bijvoorbeeld met het realiseren van wijksteunpunten, zorgboerderijen, multifunctionele gemeenschapshuizen en projecten gericht op vrijwilligers en mantelzorgers

Vrehan oneens met Waals visie op dorpen

De kracht van kleine kernen zit volgens gedeputeerde Vrehan vooral in hun sociale verbanden. Het bloeiende verenigingsleven in de dorpen geeft daaraan uitdrukking. De heer Vrehan was dan ook zeer verbaasd over de uitspraken die burgemeester Waals van de gemeente Venray deed tijdens de algemene ledenvergadering van Landelijke Vereniging Kleine Kernen op 17 april jongstleden in Ysselsteyn. Volgens de heer Waals verdwijnen de sociale structuren op het platteland en komen eenzaamheid, werkloosheid, ongeborgenheid en criminaliteit in dorpen net zo vaak voor als in de stad. In de visie van burgemeester Waals dienen de stedelijke normen als uitgangspunt gesteld te worden voor de dorpen. Dorpen zijn buurten van de stad of de regionale kern. Volgens de heer Vrehan wordt daarmee een doembeeld van het dorp gecreëerd. De vitaliteit van een dorp zit juist in de sociale structuur en de identiteitsbeleving. Er worden stadswijken ontwikkeld waarvan de bewoners voor de voorzieningen en verenigingen geheel zijn aangewezen op het stadscentrum. Dorpen zullen zich altijd blijven onderscheiden van deze monotone stadswijken, aldus de heer Vrehan.

Mevrouw Wolfs u bent ook kartrekker van het thema "Jong zijn in Limburg". Is er toekomst voor jongeren in de kleine Limburgse dorpen?

Ja, er is zeer zeker toekomst voor kinderen en jongeren in kleine kernen. De Provincie biedt jongeren de mogelijkheid zelfstandig een actieve rol te vervullen in het vrijetijdsaanbod van sport en cultuur. De Provincie zorgt samen met de gemeenten ook in dorpen voor veilige en goed bereikbare basisvoorzieningen zoals speelplekken, basisscholen, bibliotheken, disco's en sportaccommodaties. De VKKL kan er ook aan bijdragen dat jongeren uit dorpen actief worden betrokken bij de leefbaarheid van hun dorp.

Gemeenschapshuis d'n Hoek in Merselo

Sport en cultuur onder één dak

In Merselo hebben twee sportverenigingen, de jeugdsoos, de ouderenvereniging en de natuurvrienden een nieuw gemeenschapshuis gebouwd dat tevens dienst doet als sportkantine. De aanleiding voor dit opmerkelijke initiatief was dat de voetbalclub en de tennisvereniging gelijktijdig met de huurders van het gemeenschapshuis met een accommodatieprobleem zaten. Het sportcomplex zou verplaatst moeten worden, terwijl het gemeenschapshuis toe was aan vernieuwing. De samenwerking tussen de sportverenigingen en andere verenigingen kreeg een extra impuls toen duidelijk werd dat door een gezamenlijk gebruik van ruimtes bespaard kon worden op zowel de bouwkosten als op de jaarlijkse exploitatiekosten. Het nieuwe in 2002 gerealiseerde gemeenschapshuis is specifiek bestemd voor de Merselose verenigingen. De inrichting van de accommodatie is afgestemd op de activiteiten van deze verenigingen. Daarnaast wordt de accommodatie incidenteel verhuurd voor vergaderingen, cursussen en evenementen. Hierbij houdt men zich strikt aan de twee voorwaarden: louter Merselose verenigingen en geen activiteiten van persoonlijke aard.

Organisatie en beheer

De accommodatie wordt beheerd door een stichtingsbestuur. Dit bestuur wordt gevormd door afgevaardigden van de huurders. Onder dit bestuur functioneren drie werkgroepen: dagelijks beheer, technisch en klein onderhoud en administratie. Het bestuur is in elke werkgroep vertegenwoordigd. Het eigendomsrecht is verdeeld. De kantine is in eigendom van de sportvereniging; het overige gedeelte in eigendom van de gemeente. Het beheer van dit gemeentelijke eigendom is echter geheel overgedragen aan de stichting. De werkzaamheden worden grotendeels verricht door vrijwilligers. Alleen de horecabeherder in de kantine wordt betaald. Daarnaast wordt een vergoeding gegeven voor schoonmaakwerkzaamheden.

Exploitatie

De belangrijkste inkomsten voor de stichting zijn de huurpenningen. Daarnaast wordt er incidenteel een actie gehouden om extra inkomsten te verwerven. De barinkomsten zijn voor de afzonderlijk verenigingen. Het huurtarief is afgestemd op de dekking van de structurele uitgaven

(inclusief een bedrag voor klein onderhoud), waarbij jaarlijks een indexering wordt toegepast. De exploitatie is kostendekkend, inclusief een reservering voor klein onderhoud. Dankzij een subsidie van de gemeente, veel zelfwerkzaamheid, fondswerving en sponsoring drukken er

geen kapitaalslasten op deze gemeenschapsaccommodatie. Nadere inlichtingen over gemeenschapshuis d'n Hoek kunnen worden ingewonnen bij Theo Zegers, voorzitter Dorpsraad Merselo tel. 0478- 546404.

Multifunctioneel gemeenschapshuis Roosteren

Unieke samenwerking met basisschool

Roosteren is een van de vele kernen van de nieuwe fusiegemeente Echt-Susteren en heeft ongeveer 1.450 inwoners. Het dorp ligt aan de Maas en is de buur van de Belgische grensgemeente Maaseik. Zowel de basisschool als het gemeenschapshuis hadden een huisvestingsprobleem. Beide gebouwen waren gedateerd en nauwelijks nog te exploiteren. Deze problematiek is opgepakt als een uitdaging met als resultaat: een prachtige multifunctionele accommodatie die de vitaliteit van deze kleine kern waarborgt.

Samenwerking sleutel tot succes

Voor de afzonderlijke groepen was nieuwbouw echter geen haalbare kaart. Door een goede samenwerking tussen de gebruikers, de provincie en de gemeente is een oplossing gevonden die een voorbeeld vormt voor andere kleine dorpen in Nederland. Het gemeenschapshuis heeft de grond beschikbaar gesteld en de basisschool was bereid te verhuizen. Door deze verhuizing kwamen gewilde bouwkveld beschikbaar. De gemeente en de provincie samen hebben voor de benodigde finan-

ciële middelen gezorgd. Hierdoor heeft de kenmerkende kleine kern Roosteren een gemeenschapshuis, een zesklassige school, een bibliotheek, een huisarts en ruimten voor diverse verenigingen en activiteiten kunnen behouden. Roosteren blijft daarmee een leefbare woonplaats en aantrekkelijk voor jong en oud.

Multifunctionaliteit

De multifunctionaliteit van het complex komt op verschillende manieren tot uitdrukking. De diverse ruimtes kunnen door verschillende gebruikers worden benut. Vele lokalen kunnen met behulp van flexibele wanden worden aangepast aan de wensen van de gebruikers. Zo gebruikt de peuterspeelzaal het speellokaal van de school en zijn de bibliotheek en de computerruimte van de school gecombineerd. De ruimten in het gemeenschapsgebied worden meervoudig gebruikt. De school heeft inspanning de mogelijkheid van twee lokalen er drie te maken waarmee een zevenklassige school gecreëerd kan worden. Verder kan de aula van de school worden samengevoegd met de grote zaal van het gemeenschapshuis. Hierdoor ontstaat ruimte voor grootschalige activiteiten voor de school als ook voor de gehele dorpsgemeenschap.

Het beheer

Er wordt gewerkt met een beheers- en een exploitatiestichting. In de beheersstichting hebben alle participanten zitting genomen, in de exploitatiestichting alleen de partijen die gebruik maken van het horecagebied. De gemeente verhuurt het multifunctionele centrum aan de beheersstichting en deze verhuurt aan de gebruikers. Het grootste gedeelte van het gebouw is eigendom van de gemeente. Het schoolbestuur heeft alleen het juridisch eigendom van de school. De gemeente betaalt de kapitaallasten en de kosten voor het groot onderhoud. Verder zijn er afspraken gemaakt over het klein en groot onderhoud.

Positieve ervaringen

De gebruikers zijn zeer positief over de dagelijkse gang van zaken. De conciërge van de school en de beheerder van het gemeenschapshuis regelen het dagelijks reilen en zeilen in goed overleg. Er waren wat aanloopproblemen met het gebruik van de ingewikkelde technische installaties. Maar die problemen zijn verholpen. In financieel opzicht is 2003 ook duidelijk een aanloopjaar geweest, maar verwacht wordt dat in 2004 een volledig inzicht ontstaat in de kostenstructuur en de exploitatie.

Al met al heeft de uitdaging geleid tot een uniek multifunctioneel centrum.

Mevrouw C. Selten, beleidsmedewerker onderwijszaken, Gemeente Echt-Susteren tel 0475-478478.

Zorgvoorzieningen in gemeenschapshuizen

Samenwerking met zorg voor ouderen

Gemeenschapshuis 'aan de Brug' America

De capaciteit van verzorgingshuizen en verpleeghuizen vermindert ten gunste van kleinschalige woonzorgprojecten en hulp aan huis. Deze ontwikkeling biedt volgens gedeputeerde Odile Wolfs kansen voor gemeenschapshuizen in kleine kernen. In America en Grashoek staan gemeenschapshuizen waar ook de zorg voor ouderen een plek heeft gekregen

Woonzorgproject America gecombineerd met gemeenschapshuis

In America, een dorp van 1800 inwoners in de gemeente Horst aan de Maas, is in 1996 een combinatie gemaakt van een woonzorgproject met een nieuw gemeenschapshuis. In het woonproject zitten 11 moderne voor ouderen geschikte woningen. Voor de dagopvang, het kaarten en de ouderengym wordt door de bewoners gebruik gemaakt van een gemeenschappelijke ruimte die onderdeel is van het gemeenschapshuis "aan de Brug". Tevens worden de gemeenschappelijke ruimtes benut door de jeugdgezondheidszorg en de wijkverpleging. Het gemeenschapshuis wordt beheerd door een onafhankelijk bestuur van vrijwilligers. Dit bestuur zorgt voor de verhuur van de ruimten aan de peuterspeelzaal, de verenigingen en het jongeren centrum. Door een goede scheiding van ruimten en isolatiemaatregelen kunnen in dit multifunctionele gemeenschapshuis een jongeren centrum, een peuterspeelzaal en seniorenwoningen gecombineerd worden. De woningen worden verhuurd door de woningstichting Wonen Limburg. De gemeenschappelijke ruimte onder de woningen is door de woningstichting zonder huur ter beschikking gesteld aan de Stichting gemeenschapshuis "aan de Brug". Deze ruimte kan bij de zaal van het gemeenschapshuis betrokken worden.

(nadere inlichtingen: Fred Peek, voorzitter Stichting "aan de Brug" tel. 06-51662930)

Vernieuwd gemeenschapshuis Grashoek resultaat van dorpsvisie en plan voor wonen, welzijn en zorg.

In Grashoek, een dorp van 1600 inwoners in de gemeente Helden, is eind 2003 het

bestaande gemeenschapshuis aangepast tot een multifunctioneel centrum. Ruim vier jaar geleden was het gemeenschapshuis reeds dringend aan renovatie toe. Maar de gemeente weigerde mee te werken aan een renovatieplan dat uitsluitend gericht was op het repareren van het dak en maatregelen voor de brandveiligheid. Het stichtingsbestuur en de dorpsraad werden door de gemeente gestimuleerd eerst uitgebreid met bewoners en instanties na te denken over de toekomst van het dorp en over de rol van het gemeenschapshuis in die toekomstvisie. Met steun van het plaatselijk welzijnswerk heeft het dorp toen een gedegen dorpsplan ontwikkeld. De gemeente heeft vervolgens een projectleider aangesteld die het stichtingsbestuur en de dorpsraad ondersteunde in de realisatie van het multifunctionele gemeenschapshuis. De projectleider zorgde tevens voor het contact met de zorginstellingen die bezig waren met plannen voor nieuwe combinaties van wonen, zorg en welzijn in de gemeente Helden. Het multifunctioneel gemeenschapshuis in Grashoek is vervolgens als voorbeeld genomen voor deze toekomstige voorzieningen. Begin dit jaar is het gerenoveerde gemeenschapshuis "De Ankerplaats" opgeleverd. Tal van nieuwe activiteiten zijn erin ondergebracht zoals een algemeen informatiepunt, een eetpunt voor senioren, een kleine bibliotheek, spreekuren van huisarts en fysiotherapeut en een internetcafé. Tevens hebben de woningstichting en de gemeente concrete plannen voor nieuwe seniorenwoningen waarvan de bouw aansluit op het gemeenschapshuis. (nadere inlichtingen: Ron Genders, Gemeente Helden tel. 077-3066666).

Dorpswinkels en andere zakelijke diensten in gemeenschapshuizen!?

stellingen zijn verenigd in de dorpswinkel die gerund wordt door cliënten van Savelberg. De dorpswinkel is ondergebracht in een tijdelijke huisvesting en maakt deel uit van het plan voor het nieuwe multifunctionele gemeenschapshuis van Koningslust. (info: Piet Basten, voorzitter Stichting Dorpswinkel Koningslust, tel. 077-4658233).

Service Winkel verrijking voor Epen

Het verdwijnen van de dorpswinkels, het postkantoor en het bankfiliaal wordt door vele dorpsbewoners gezien als een bedreiging van de leefbaarheid. Een steeds kleinere groep minder mobiele dorpsbewoners heeft steeds grotere problemen met de afstand tot de voorzieningen. Het mobiele deel van het dorp neemt het verlies van voorzieningen op de koop toe, maar mist vooral het praatje en het contact bij de bakker en de dorpswinkel. De neerwaartse spiraal van de zakelijke diensten in kleine kernen lijkt tot staan gebracht. Nieuwe initiatieven van dorpswinkels, boerderijwinkels en servicewinkels dienen zich aan. In sommige dorpen kan het gemeenschapshuis ook onderdak bieden aan deze nieuwe zakelijke diensten.

Dorpswinkels in Helenaveen en Koningslust

In het peeldorp Helenaveen in de gemeente Deurne op de grens met Limburg is in 2001 op initiatief van lokale afdeling van de ZLTO en de Dorpsraad een dorpswinkeltje opgericht. Enkele jaren daarvoor had de dorpsuper de deuren gesloten en de rijdende winkel had inmiddels ook zijn laatste route gereden. De plaatselijke agrariërs wilden hun eigen producten en streekproducten wel verkopen aan de lokale bevolking en de aangroeiende stroom toeristen die het dorp dagelijks bezoeken. Een groep vrijwilligers werd door de dorpsraad bereid gevonden

voor het draaien van de winkel die de fraaie naam "Peelbascule" meekreeg. De winkel draait zonder winsttoogmerk en is tot op heden een groot succes. De gemeente Deurne en de Stichting gemeenschapshuis Helenaveen willen deze dorpswinkel samen met het dorps-servicecentrum opnemen in het nieuwe multifunctionele gemeenschapshuis "De Gouden Helm". (info: Nick Verhagen gemeente Deurne tel. 0493-387549).

In Koningslust, gemeente Helden, heeft de Dorpsraad een dorpswinkel ontwikkeld in samenwerking met de in het dorp gevestigde stichting voor verstandelijk gehandicapten Savelberg. In de dorpsvisie van de Dorpsraad kwam de wenselijkheid van een kleine dorpswinkel naar voren. De Stichting Savelberg was op zoek naar dagactiviteiten voor haar cliënten buiten de muren van het instituut. Beide doel-

Op initiatief van het Gewest Maastricht en Mergelland heeft een aantal zakelijke dienstverleners een multifunctioneel loket voor service ontwikkeld voor kleine kernen. De eerste Service Winkel is in februari 2003 geopend in Epen. Inwoners van Epen kunnen in de Service Winkel terecht voor bankzaken, postzaken, uitzendwerk, medische artikelen en woon-diensten zoals een onderhoudscontract voor de CV-ketel, groene stroom, energieadvies en beveiligingsdiensten. De Service Winkel in Epen is ondergebracht bij het VVV-kantoor. Het personeel van de VVV-vestiging zorgt voor de bemanning van de Service Winkel en is door de partners van Service Winkel geïnstrueerd. De Service Winkel biedt de VVV ook een kans de vestiging in Epen open te houden. Een Service Winkel kan voor meerdere kleine kernen uitkomst bieden. Afhankelijk van de lokale mogelijkheden en behoeften kan de Service Winkel ook ondergebracht worden bij gemeenschapshuizen of boerderijwinkels. In Oostelijk Zuid-Limburg is Parkstad Limburg de drijvende kracht achter vijf servicewinkels waaraan ook bibliotheken en zorgverleners deelnemen. (info: Eric Schlösser of Lucille Kissels, IBC, tel. 046-4570020).

Regionale debatten voor sociale agenda Provincie Limburg

In de maanden juni organiseerde de Provincie Limburg negen sociale debatten om van de burgers te horen welke knelpunten er leven en hoe de provincie de burgers kan helpen die actie willen ondernemen. Deze debatten werden gevoerd aan de hand van een sociaal rapport. Hierin is beschreven wat de huidige situatie in Limburg is op het gebied van arbeid, jeugd/jongeren, leefbaarheid, ruimtelijke ordening en vermaatschappelijking van de zorg. Met vermaatschappelijking wordt bedoeld op de ontwikkeling van zorgbehoevende gehandicapten en ouderen die zelfstandig wonen in het dorp of de wijk en een beroep doen op de voorzieningen in hun buurt.

De uitkomsten van de sociale debatten gebruikt de Provincie voor het opstellen van de sociale agenda. Hierin worden de belangrijkste zaken opgenomen van burgers en gemeenten. De sociale agenda is voor de Provincie Limburg het richtsnoer voor het actieprogramma van "Vitale kernen en buurten". De debatten vonden plaats in negen provinciale regio's. De Provincie wil gemeenten en bewoners ondersteunen bij het opstellen van verbeterprogramma's en helpen bij de uitvoering daarvan. Dat betekent onder meer dat de Provincie de bestaande beleidsterreinen bij elkaar brengt zoals het Provinciaal Omgevingsprogramma Limburg, de Dorpsomgevingsprogramma's (reconstructie) en Wonen-Welzijn-Zorg plannen. Voor het opstellen van de sociale agenda kijkt de Provincie vooral naar de onderwerpen die de burgers het belangrijkste vinden. Het gaat daarbij om wensen en behoeften van jongeren, ouderen en gehandicapten, veiligheid, sociale contacten, voorzieningen, vrijwilligerswerk en beschermde woonvormen. De sociale agenda zal ook

ingaan op de gevolgen van de toekomstige economische en ruimtelijke ontwikkelingen voor de leefbaarheid. Tevens wordt in deze agenda aangegeven welke concrete acties nodig zijn ter versterking van de leefbaarheid. De provincie wil vooral als regisseur optreden van regionale ontwikkelingen en niet de gemeenten voor de voeten gaan lopen.

Voor de sociale debatten zijn individuele burgers en vertegenwoordigers van dorpsraden en andere organisaties uitgenodigd. Eind 2004 moet de sociale agenda gereed zijn. Dorpsraden die nadere inlichtingen wensen over de Sociale Agenda Limburg kunnen terecht bij Marianne Potting, Provincie Limburg, e-mail macj.potting@prvlimburg.nl, tel. 043-3897126.

Dorpsraden op internet

Dorpsraden en verenigingen maken steeds meer gebruik van de Informatie en Communicatie Technologie (ICT). Sommige dorpsraden hebben een eigen website om de achterban te informeren. Maar hoe zet je nu zo'n website op en hoe houd je de informatie actueel? Hoeveel kost het starten en het onderhoud van een website? Hoe krijg je bekendheid en hoe zorg je er voor dat jouw website ook gevonden wordt? Voor de antwoorden op deze vragen en het bevorderen van gebruik van ICT is het project

Aandeel vrouwen in dorpsraden kan beter

ZijActief Limburg heeft begin dit jaar een onderzoek gehouden onder haar leden naar de leefbaarheid van de woonomgeving. Daaruit kwam naar voren dat veel vrouwen diverse voorzieningen missen zoals de bank of pinautomaat, de buurtwinkel, het postkantoor en de bibliotheek. Veel leden van ZijActief vinden ook dat er te weinig betaalbare woningen zijn voor starters en senioren. In het onderzoek werd ook gevraagd naar deelname van de leden aan dorps- en wijkraden. Van de in het onderzoek betrokken 34 dorpsraden zijn er maar twee dorpsraden waar het aantal mannen gelijk is aan het aantal vrouwen. In de overige dorpsraden zijn mannen overduidelijk in de meerderheid. Het voorlopige bestuur van de VKKL, dat uitsluitend uit mannen bestaat, geeft hierin niet het goede voorbeeld. Voor versterking van haar geledingen zoekt het VKKL-bestuur daarom vooral naar vrouwen en in overleg met ZijActief gaat VKKL bezien hoe de positie van vrouwen in dorpsraden kan worden verbeterd.

(nadere inlichtingen ZijActief Limburg, tel. 0475-381777, email: zijactief@lbtb.nl).

Peelnet van start is gegaan. Het project wordt uitgevoerd door AOC Limburg en PTC+ in Horst. Peelnet is bedoeld voor inwoners van de gemeente Venray, Horst aan de Maas, Sevenum, Maasbree, Helden, Meijel, Weert, Nederweert, Meerlo Wansum, Deurne, Asten, Someren, Kessel, Roggel en Neer, Hunsel en Heythuysen. Dit zijn de gemeentes in de Leader+ Peelregio. Leader+ ondersteunt het project. Het project Peelnet bestaat uit twee onderdelen. Op de eerste plaats zijn er de cursussen "Bouwen van een website" voor leden van dorpsraden en andere dorpsorganisaties. In zes bijeenkomsten komen niet alleen de technische aspecten aan de orde maar ook de inhoud en het onderhoud van een website. In het schooljaar 2004 - 2005 zijn twee cursussen gepland in Horst en in Nederweert. Daarnaast worden de cursussen "Internet en e-mail" georganiseerd. Het maximum aantal deelnemers per cursus is 10. In drie dagen wordt geleerd hoe Internet en e-mail is toe te passen.

Voor nadere inlichtingen en deelname aan de cursus "Bouwen van een website" of "Internet en e-mail" kan contact opgenomen worden met PTC+ in Horst; Ger Willems, tel 077- 3998888 of e-mail: GEJM.Willems@ptcplus.com.

VKKL

Vereniging Kleine Kernen Limburg

Van de bestuurstafel VKKL...

VKKL gaat samen- werken met Leader+

In Limburg zijn Leader+ gebieden in de Peelregio, Maasduinen en Midden-Limburg. Leader+ is een Europees programma voor plattelandontwikkeling. Initiatieven van bewoners, verenigingen, instellingen en ondernemers die bijdragen aan de sociaal economische ontwikkeling van deze gebieden kunnen in aanmerking komen voor Europese subsidie. De Europese commissie hecht veel waarde aan samenwerking tussen plattelandgebieden en het stimuleren van initiatieven van onderop. Deze doelstellingen sluiten goed aan op het streven van de VKKL. In samenwerking met de drie Leadergebieden wil de VKKL in geheel Limburg dorpsraden en gemeenten ondersteunen met het maken van dorpsontwikkelingsplannen. Tevens gaat VKKL samen met de drie Leadergebieden bijeenkomsten en een dorpendag organiseren waar de ervaringen kunnen worden uitgewisseld van dorpsraden en gemeenten met leefbaarheidprojecten.

Aanmelding Leden VKKL

Na de presentatie van de eerste Kleine Kernen Krant Limburg eind 2003 hebben ruim 40 leden zich aangemeld. Omdat de goedkeuring van de VKKL door de Provincie Limburg enige tijd op zich liet wachten, moest het bestuur dit jaar een pas op de plaats maken. Nu de Provincie groen licht heeft gegeven, kan werk gemaakt worden van het activiteitenprogramma en de dienstverlening aan de leden. De leden vormen de basis van de VKKL. Dorpsraden, gemeenschapsraden, parochieel comités, verenigingsraden, gemeenten en alle andere organisaties die zich verwant voelen met het platteland, kunnen zich abonneren op de Kleine Kernen Krant Limburg en overige publicaties van de VKKL.

Contributie

De jaarlijkse contributie bedraagt:

Voor leden:

- dorpsraden en andere bewonersorganisaties € 40,-
- gemeenten < 10.000 inwoners € 100,-
- gemeenten > 10.000 inwoners € 150,-

Voor abonnees:

- individuele personen € 20,-
- instellingen en overige organisaties € 50,-

Aanmelden:

U kunt zich aanmelden met vermelding van uw adresgegevens bij het secretariaat van de Vereniging Kleine Kernen Limburg, Bemmelstraat 2, 5961 HN Horst, tel 077-3978503, fax 077-3978505 of email: vkkl@synthese.nl.

Eerste Algemene Ledenvergadering 6 oktober

Nu de Provincie Limburg de VKKL een subsidie beschikbaar heeft gesteld voor 2 jaar, kan het bestuur gaan werken aan een activiteitenprogramma. Om inzicht te krijgen in de wensen van de huidige leden en potentiële leden, is onlangs een vragenlijst verstuurd. De uitkomsten hiervan worden gepresenteerd tijdens de eerste algemene ledenvergadering op woensdag 6 oktober om 20.00 uur in gemeenschaps-huis Baexheimerhof, Kerkstraat 1a, 6095 BD Baexem. Het (voorlopige) bestuur van de VKKL zal dan haar visie op de VKKL presenteren. Aan de hand van de reacties van de leden zal het eerste activiteitenprogramma van de Vereniging worden vastgesteld. Het programma voor deze ALV wordt nog toegestuurd.